

Udržitelné dopravní plánování v městech ČR

Zbyněk Sperat

Obsah

- vize 25
- udržitelná doprava v národních dokumentech
- projekt QUEST
- projekty související s udržitelnou dopravou

Vize 25

- odkaz na konferenci VIZE 25 – řešení pro města
 - Kde je problém?
 - Paradoxy udržitelného dopravního plánování
 - Uliční hierarchie
 - Dopravní chování v Pardubicích
 - Integrované dopravní plánování v rovině ÚP Pardubic

VIZE 25:

**Asociace měst pro cyklisty, Cyklistická akademie a nová
Cyklostrategie**

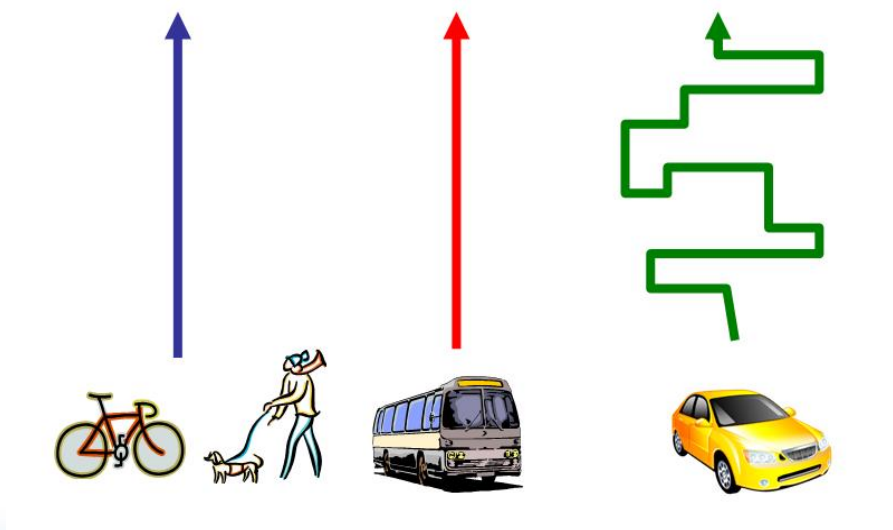
2013

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Principy Vize 25

- 25% pozornosti každému způsobu dopravy
- podpora veřejné dopravy, cyklo a pěší dopravy a sdílení aut; podpora intermodality
- omezování závislosti na IAD

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Národní souvislosti

Dopravní politika ČR pro léta 2014-2020

V rámci EU spolupracovat na realizaci opatření obsažených v **Akčním plánu pro městskou mobilitu** a využívat získané pozitivní zkušenosti a postupy v této oblasti pro zlepšování udržitelnosti a bezpečnosti mobility v městských oblastech ČR.

Zefektivnit a rozvíjet **proces strategického výzkumu a vývoje v dopravě** se zaměřením na **udržitelný rozvoj dopravy**.

Projekt QUEST

- QUEST = kvalitativní nástroj pro hodnocení politik udržitelné mobility.
- Konsorcium QUEST: výzkumné instituty, konzultanti, města a městské sítě (13 zemí EU), 5 modelových, 43 audit. měst
- 6 měst ČR (Chomutov, Hradec Králové, České Budějovice, Jihlava, Opava, Karviná)

Projekt QUEST

- QUEST zefektivňuje plánování a naplňování dopravní politiky a orientuje ji udržitelným směrem
- QUEST připravuje půdu pro komplexní **plány udržitelné městské mobility**

Cíl projektu

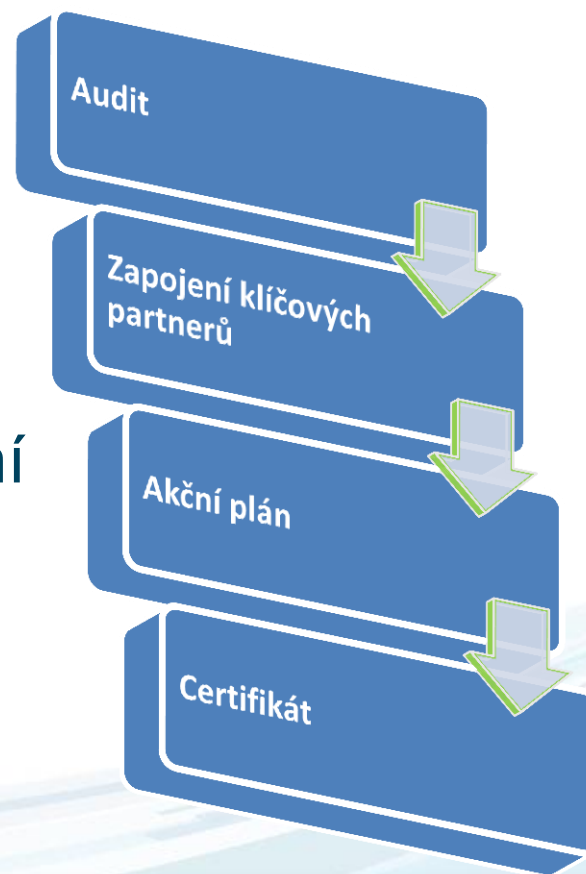
Nabídnout metodu ke sledování současného stavu dopravy v evropských městech

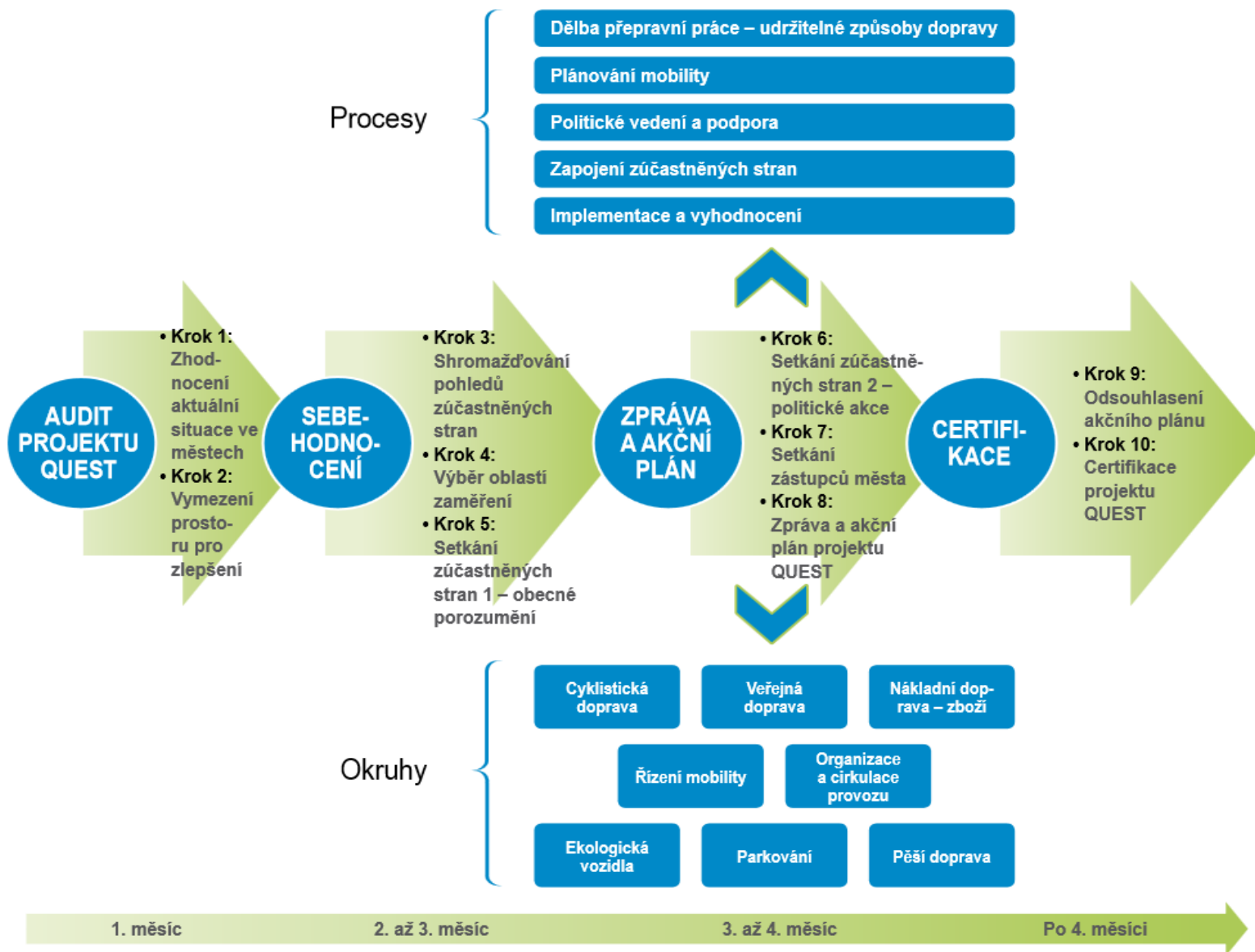
- ▶ Přínos **pro města**, mohou si za asistence týmu QUEST vyhodnotit svůj stav dop.politiky, opatření i progres směrem k **udržitelnosti**
- ▶ Projekt naplňuje aktivity **Akčního plánu pro měst.mobilitu** (20 cílených aktivit, schváleno EK a EP 2009)
- ▶ Nabídnout informace o **efektivních konceptech** (např. management mobility)
- ▶ Prohloubení **komunikace** klíčových partnerů v oblasti udržitelné dopravy na úrovni měst

Metoda QUEST

4 kroky:

- audit
- zapojení **stakeholderů** a anonymní sebehodnocení
- akční plán
- certifikace

Projekt QUEST

Složení pracovní skupiny

- **Politici**
- **Zaměstnanci magistrátu**
- **Poskytovatelé dop. služeb**
- **Podnikatelé a obchodníci (významní zaměstnavatelé)**
- **Koneční uživatelé**
- *další: dopravní policie/správce komunikací/zpracovatelé ÚP*

Samostatné posuzování

Teoretické moduly

- **Povědomí veřejnosti o udržitelné mobilitě**
- **Potřeby uživatelů**
- **Vedení procesu – uplatnění udrž. mobility**
- **Strategické plánování**
- **Monitorování**

Tématické moduly

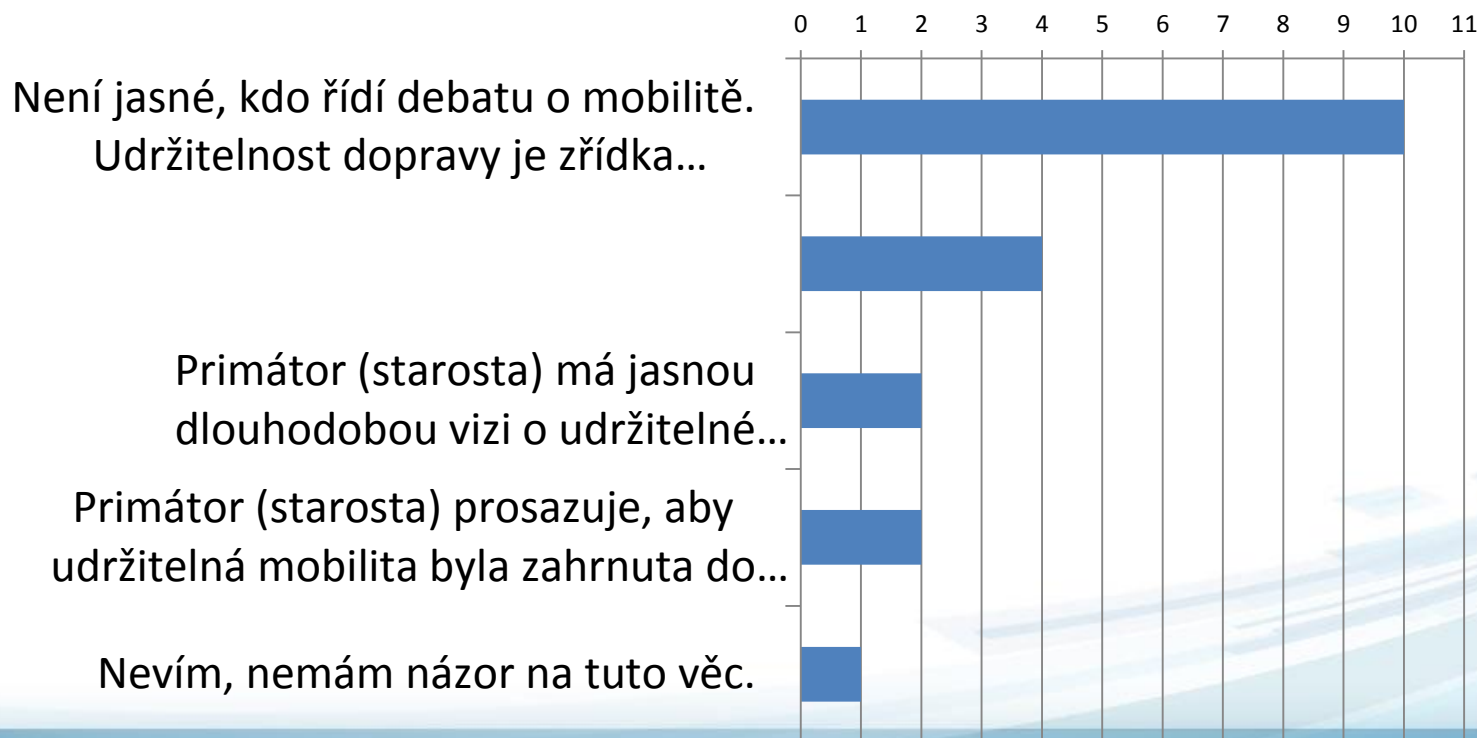
- **Pěší doprava**
- **Cyklistická doprava**
- **Veřejná doprava**
- **Organizace dopravy/ řízení dopravního provozu**
- **Parkování**
- **Využití území a doprava**
- **Řízení poptávky po dopravě (management mobility)**

První jednání se stakeholdery

První jednání se stakeholdery

Vedení procesu; Řídí debatu a rozhodovací proces o udržitelné mobilitě klíčové osobnosti (např. starosta/primátor, další významní politici)?

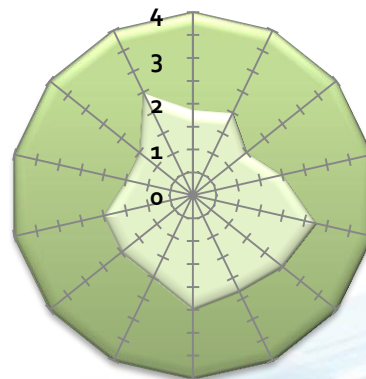

Společná diskuze

Cíl diskuze:

- **Představení výsledků SAT dotazníku**
- **Společná diskuze nad jednotlivými body SAT dotazníku**
- **Sjednocení pohledů na jednotlivé oblasti dopravy**
- **Pojmenování a rozbor problémů**

Samostatné posouzení - výsledky

Samostatné posouzení - výsledky

■ prostor pro zlepšení

■ stav

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Akční plán

Návrh akčního plánu

- Návrh aktivit do akčního plánu na základě předchozí společné diskuze
- Společné dílo auditora a města
- Představení a projednání konceptu akčního plánu širší skupinou stakeholderů

A hand-drawn diagram of an 'ACTION PLAN' table. The title 'ACTION PLAN' is written in blue capital letters at the top. Below it is a table with four columns labeled 'WHO', 'WHAT', 'WHEN', and 'HOW' in red capital letters. The table has two empty rows for data entry.

ACTION PLAN			
WHO	WHAT	WHEN	HOW

Akční plán

Dopracování a schválení AP

- **Schůzka v užší pracovní skupině:**
 - časový harmonogram plnění AP
 - vnitřní procesy chodu města
- **Schválení AP**

Rekapitulace metody QUEST:

- audit dopravní politiky
- zefektivnění plánování a naplňování dopravní politiky a její orientace udržitelným směrem
- nové metody ve vedení dopravní politiky a zapojování stakeholderů použitelné při zpracování a implementaci SUMPu
- know-how v oblasti dopravní udržitelnosti

QUEST seznamuje města s procesy, jejichž zvládnutí je nezbytné pro vytvoření a implementaci plánů udržitelné městské mobility

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Plány udržitelné městské mobility

Příklad z Hradce Králové:

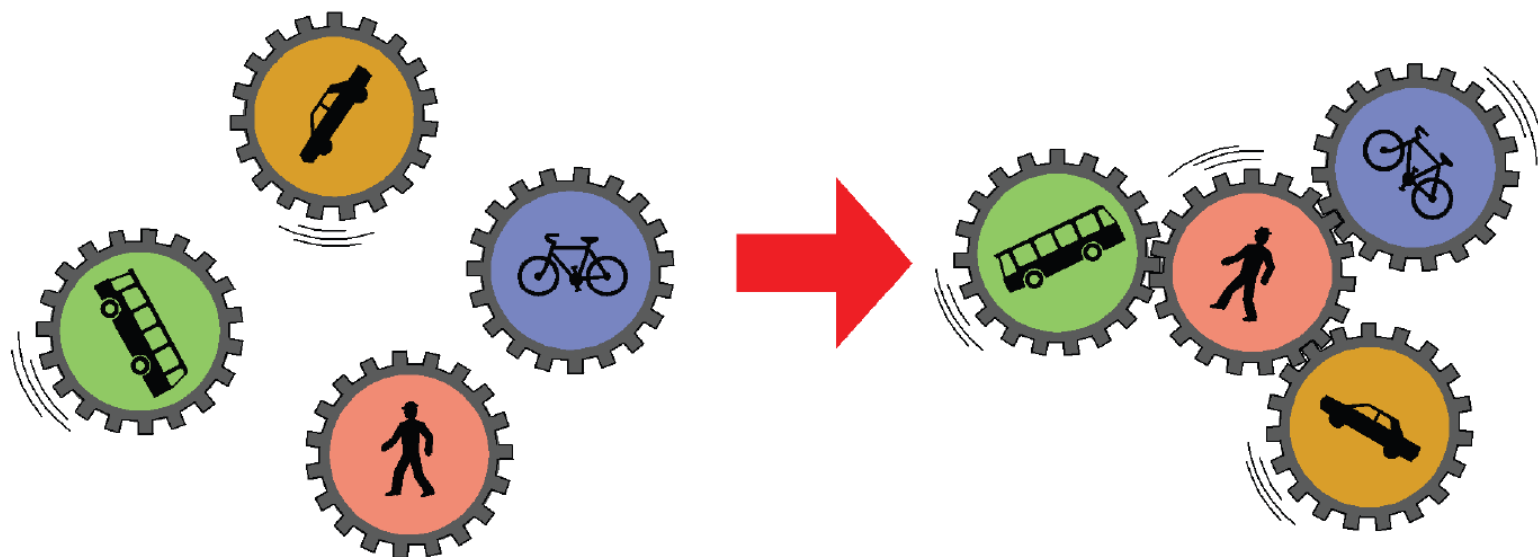
„Zatímco se městská hromadná doprava v Hradci stále modernizuje, využívá ji stále méně cestujících. Propad tržeb se nedaří zastavit.“

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Plány udržitelné městské mobility

:

dci
vá ji

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Možnosti EU

- Fondy EU v programovacím období 2014 - 2020 zacílené na investice především do udržitelných forem dopravy a transevropských sítí.
- Upřednostněny budou ty investice, které přispějí k udržitelnosti mobility, snižování emisí skleníkových plynů a zamezí negativním dopadům dop. infrastruktury na ŽP
- Operační program doprava, ROPy

Možnosti EU

Současný FP7

- Podpora sítí Civinet (v ČR plánována nyní – projekt CAPITAL),
- projekt ENDURANCE (management mobility v plánech udrž. městské mobility) – CDV koordinuje ČR, EPOMM Plus, Eltis apod.

Návaznosti na CIVITAS a uplatňování plánů udrž.měst.mobility (SUMP)

Výzkumné projekty – FP7 → Horizon 2020

- Kombinace zdrojů FPů pro inovaci a technologický rozvoj (80 mld. €)
- Odborná konsorcia s účastí měst, témata udržitelné dopravy

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Civitas v ČR

Program CIVITAS

- předchozí CIVITAS I (TRENDSETTER – Praha)
- právě ukončený CIVITAS Plus (ELAN – Brno, ARCHIMEDES – Ústí n.L.)
- další fáze CIVITAS Plus II (Brno)
- budoucnost – fond pro městskou mobilitu „Urban Mobility Package“

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Výzkumný projekt TAČR

TAČR Omega - Program na podporu aplikovaného společenskovedního výzkumu a experimentálního vývoje

Projekt: **Integrace plánování k udržitelné mobilitě na městské úrovni**

Řešení: 01/2014 – 12/2015

Cíl projektu: Metodika přípravy plánů udržitelné městské mobility pro města ČR

Technologická agentura
České republiky

... od myšlenek k aplikacím

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

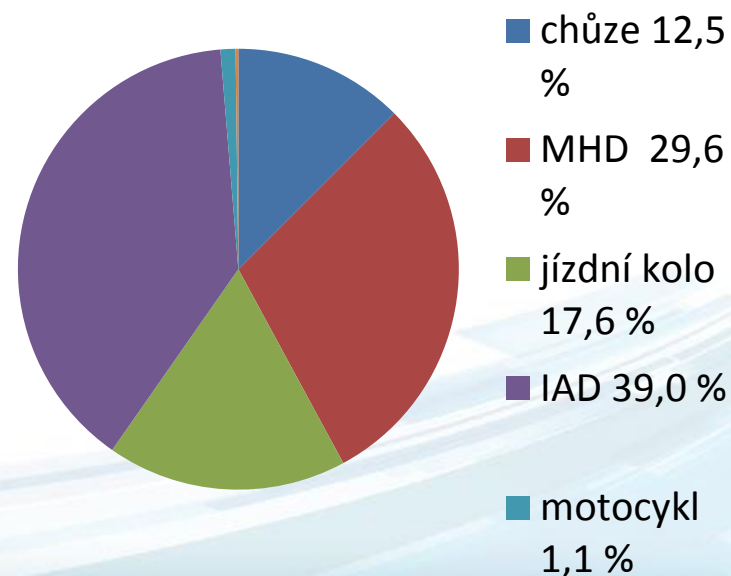
Výzkumný projekt TAČR

Projekt: **DOPIKOT**

Vývoj metodiky průzkumu dopravního chování

- certifikovaná metodika MD
- srovnatelná data
- poradenství městům zdarma při pořizování průzkumů dopravního chování

Kontaktní informace:

Zbyněk Sperat, zbynek.sperat@cdv.cz

Plány udržitelné městské mobility

Charakteristiky:

- kontinuální proces
- jasné vize a vyšší cíle
- integrace (druhů dopravy, územního, doprav. a environ. plánování)
- řízení poptávky po dopravě

Plány udržitelné městské mobility

Charakteristiky:

- použití scénářů vývoje
- integrování tvrdých (infrastrukturních) a měkkých (organizačních) opatření
- kontinuální monitoring a vyhodnocení
- účast veřejnosti, potřeby uživatelů na prvním místě

Plán udržitelné městské mobility

- SUMP kombinuje tvrdá a měkká opatření, která používá jako nástroj k naplnění cílů a vizí
- SUMP zajistí komplexní a koordinované udržitelné dopravní plánování
- SUMP je dle EU doporučený pro městské aglomerace nad 100.000 obyv. (Akční plán městské mobility), v některých zemích je již nyní povinný

Plány udržitelné městské mobility

Klíčové faktory úspěchu:

- spolupráce
- politická vůle a síla
- konsensus a akceptace
- politická rozhodnutí nad cíli a strategiemi
- přijetí strategií a rozhodnutí v plánech a projektech nižší úrovně

Charakteristiky udržitelného městského dopravního plánování

- **Participační přístup**, který zahrnuje občany a stakeholdery již od počátku a po celou dobu procesu plánování
- Závazek k **udržitelnosti**, který zohledňuje ekonomický rozvoj, sociální spravedlnost a kvalitu životního prostředí
- **Integrační přístup**, který bere do úvahy praxi a zásady jednotlivých sektorů politiky a úrovně kompetencí
- **Jasně vize, vyšší cíle** a zaměření na **dosažení reálných cílů**, které jsou zakotveny v celkové strategii udržitelného rozvoje
- Přehled o **nákladech a přínosech** dopravy, který bere do úvahy širší společenské náklady a přínosy

Děkuji vám za pozornost

Zbyněk Sperat

zbynek.sperat@cdv.cz

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Líšeňská 33a, 636 00 Brno

www.cdv.cz

